

Warsztaty I, II i III stopnia z zakresu biblioterapii.

Prowadzący: *dr Wanda Matras-Mastalerz* - adiunkt w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, certyfikowany biblioterapeuta Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego we Wrocławiu.

PROGRAM SZKOLENIA

I stopień – 12 godzin – odpłatność 130 zł.

Rozwijanie przez czytanie. Biblioterapia w nowoczesnym procesie edukacji.

Celem szkolenia jest dostarczenie wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu doboru i wykorzystania odpowiednich tekstów edukacyjnych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Warsztaty rozwijają umiejętności samodzielnego prowadzenia zajęć biblioterapeutycznych z elementami arteterapii w bibliotekach oraz na zajęciach lekcyjnych, w świetlicach i przedszkolach. Pokazują różnorodne metody pracy z czytelnikiem, także z tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych i czytelniczych. Zajęcia poszerzają wiedzę z zakresu doboru i wykorzystania odpowiedniej literatury dla osób niechętnie czytających, z zaburzeniami dysleksji, ADHD oraz dla czytelników niepełnosprawnych i borykających się z różnymi problemami i lękami. Warsztaty poszerzone są o zagadnienia terapeutycznej wartości lektur szkolnych oraz o metody stymulacji pamięci i rozwoju intelektu.

I. Etapy i modele postępowania biblioterapeutycznego

1. Wprowadzenie do zagadnień biblioterapii, definicja i rodzaje biblioterapii: kliniczna, rozwojowa, instytucjonalna
2. Warsztat biblioterapeutyczny.

II. Biblioterapia wobec agresji i przemocy wśród dzieci młodzieży. Modele postępowania biblioterapeutycznego

1. Przeciwdziałający zachowaniom agresywnym:
  - a) wzmacniający poczucie własnej wartości
  - b) wspomagający proces adaptacji dziecka w grupie
  - c) wskazujący jak radzić sobie z lękami i stresem.
2. Zabawy diagnostyczno-integracyjne w biblioterapii.
3. Biblioterapeutyczne i literackie zabawy twórcze: tworzenie opowiadań, bajek, wierszy, tekstów relaksacyjnych.

III. Dobór i wykorzystanie literatury oraz alternatywnych materiałów czytelniczych w biblioterapii

1. Warsztat biblioterapeuty.
2. Zasady prowadzenia biblioterapii dziecięcej. Wykorzystanie bajek terapeutycznych w pracy z dziećmi z problemami, w tym:
  - a) baśni
  - b) bajek psychoedukacyjnych
  - c) bajek psychoterapeutycznych
  - d) bajek relaksacyjnych.

IV. Dobór biblioterapeutycznych tekstów refleksyjnych („problemowych”), aktywizujących oraz relaksacyjnych dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

1. Alternatywne materiały czytelnicze.
2. Dostarczenie prospołecznych wzorców na podstawie wyselekcjonowanych tekstów z literatury dla dzieci i młodzieży.

V. Stymulacyjna i korekcyjna funkcja biblioterapii. Biblioterapia w pracy z osobami dyslektycznymi, z zaburzeniami uwagi, lateralizacji i ADHD oraz osobami niepełnosprawnymi.

1. Techniki biblioterapeutyczne zmierzające do uaktywnienia intelektualnego uczniów.
2. Elementy arteterapii, muzykoterapii i choreoterapii w pracy biblioterapeuty. Terapeutyczne zabawy słowem i pędzlem.
3. Elementy dramy i innych form teatralnych w działaniach biblioterapeutycznych.
6. Ćwiczenia terapeutyczne z zakresu stymulacji percepcji słuchowej, wzrokowej oraz sprawności manualnej.
7. Metody stymulacji pamięci i rozwoju intelektu.

VI. Podsumowanie warsztatów.

Uczestnicy otrzymują zestaw materiałów do zajęć.

Program warsztatów II stopnia z zakresu biblioterapii – 12 godzin, odpłatność – 130 zł.

Biblioterapia w procesie przekazywania kompetencji lekturowych.

1. Literatura różnych kultur i narodów w nowoczesnym procesie edukacji:

a) Kształtowanie tożsamości ucznia poprzez bajki, baśnie i legendy narodowe. Rola tradycyjnej legendy w edukacji, wychowaniu i terapii dzieci i młodzieży.

b) Potrzeba *neolegend* – reinterpretacja rzeczywistości. legendy miejskie w procesie umacniania związków z regionem.

c) Magia obrazu i siła słów w baśniowym świecie Kamishibai – warsztaty z wykorzystaniem japońskiej techniki snucia opowieści przy pomocy kart narracyjnych łączących formy teatralne, literackie i plastyczne.

d) Libańskie, marokańskie i tunezyjskie „Wielkie Księgi Opowiadaczy Świata”.

e) W poszukiwaniu mądrości życia. Wykorzystanie wielokulturowych bajek filozoficznych w edukacji i terapii.

2. *Włącz książkę, włącz czytanie!* Wykorzystanie nowoczesnych form książki w pracy z czytelnikiem (książek multisensorycznych, e-booków, audio-booków, kolekcji Herve Tulleeta i in.).

3. Odpowiedź literatury na współczesne zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży (w nawiązaniu do priorytetów polityki oświatowej Państwa):

a) Biblioterapia w procesie umacniania zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów

b) *Życie bez sztucznych rajów...* (dopalaczy, narkotyków, alkoholu, złudnego świata wykreowanego przez TV i Internet)

c) Jestem kowalem swojego losu, mam na niego wpływ...

d) Grunt to bunt?

e) Dobry adres to Człowiek... W dżungli życia znajdź swoje miejsce.

f) W sidłach anoreksji i bulimii.

4. *Budujemy zasoby osobiste młodych użytkowników bibliotek.* Dostarczenie prospołecznych, altruistycznych, empatycznych wzorców na podstawie wyselekcjonowanych tekstów z literatury dla dzieci i młodzieży.

5. *Książki, które znaczą...* Stymulacyjna, korekcyjna i kompensacyjna funkcja biblioterapii (logoterapii) w pracy z osobami chorymi i niepełnosprawnymi.

6. Dobór biblioterapeutycznych tekstów refleksyjnych („problemowych”), aktywizujących oraz relaksacyjnych dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej:

a) Afirmacja sensu życia w kontekście biblioterapii

b) Dostarczenie prospołecznych wzorców na podstawie prozy i poezji dla młodzieży.

7. Tworzenie scenariuszy i programów zajęć biblioterapeutycznych z wykorzystaniem różnorodnych modeli postępowania biblioterapeutycznego, np.: przeciwdziałającego zachowaniom agresywnym, wzmacniającego poczucie własnej wartości, rozwijającego empatię i chęć niesienia pomocy innym.

Dla Osób, które w ub. roku szkolnym ukończyły **II stopień warsztatów** w naszej placówce lub na innych formach doskonalenia proponujemy:

**Program autorski dr Wandy Matras – Mastalerz
„BIBLIOTERAPIA” – III stopień**

Celem kursu jest nabycie wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu doboru i możliwości wykorzystania odpowiednich tekstów edukacyjnych i terapeutycznych adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Kurs rozwija umiejętność samodzielnego prowadzenia zajęć z elementami biblioterapii w pracy nauczyciela, wychowawcy, bibliotekarza, psychologa i pedagoga szkolnego. Podczas warsztatów Uczestnicy poznają zasady tworzenia scenariuszy i programów biblioterapeutycznych stanowiących bazę do samodzielnego wykorzystania w praktyce edukacyjnej. **Program warsztatów nawiązuje do opublikowanych przez MEN priorytetów polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/2017** (upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży; kształtowanie postaw, wychowanie do wartości).

Treści szczegółowe:

1. Rola czytania w procesie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego dzieci i młodzieży. Aktywizacja pięciu obszarów kompetencyjnych: koncentracji, komunikacji, inteligencji emocjonalnej, emocji odpoczynku.
2. Metody i formy zachęcania do czytania. Wykorzystanie nowoczesnych form książki w pracy z czytelnikiem (książek multisensorycznych, e-booków, audio-booków i in.).
3. Stymulacyjna i korekcyjna funkcja biblioterapii. Biblioterapia w pracy z osobami dyslektycznymi, z zaburzeniami uwagi, lateralizacji i ADHD.

4. Jesteśmy wyjątkowi! Literatura w pracy z czytelnikiem niepełnosprawnym oraz chorującym przewlekle. Metody pracy z osobami ze spektrum autyzmu.

5. Biblioterapia, logoterapia i arteterapia w integracji grupy. Elementy dramy i innych form teatralnych w działaniach biblioterapeutycznych.

6. Alternatywne materiały czytelnicze (blogi, pamiętniki, adaptacje filmowe, teksty muzyczne dla młodzieży, gry edukacyjne itd.).

7. Kształtowanie tożsamości odbiorców poprzez legendy i baśnie narodowe. Potrzeba *neolegend* – reinterpretacja rzeczywistości. Legendy miejskie w procesie umacniania związków z regionem.

8. Techniki biblioterapeutyczne zmierzające do uaktywnienia intelektualnego uczniów. Metody stymulacji pamięci i procesu koncentracji oraz rozwoju intelektu.

9. Rola literatury w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie. Problem uzależnień medialnych i ich skutków.

10. Afirmacja sensu życia w kontekście biblioterapii. Dostarczenie prospołecznych, altruistycznych, empatycznych wzorców na podstawie wyselekcjonowanych tekstów z literatury dla dzieci i młodzieży.

11. Scenariusze i programy zajęć biblioterapeutycznych z wykorzystaniem różnorodnych modeli postępowania biblioterapeutycznego, np.: przeciwdziałającego zachowaniom agresywnym, wzmacniającego poczucie własnej wartości, rozwijającego empatię i chęć niesienia pomocy innym.

Uczestnicy otrzymują bogaty zestaw materiałów do samodzielnego wykorzystania oraz zaświadczenia o ukończeniu III stopnia biblioterapii.